

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
Π/ΘΜΙΑΣ & Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Α'

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ Π/ΘΜΙΑΣ
& Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΚΡΗΤΗΣ
Αρ. Πρωτ. 8881
Ημερ. Παρ. 16/12/13

Π. Γ. Ο. Π. Κ.
Δ. Γ. Α.
Π. Τ. Α. Ο. Π. Κ.

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμ. Προτεραιότητας:

Αθήνα, 11-12-2013
Αρ. Πρωτ. 190792/Γ2

Ταχ. Δ/ση: Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 15180 Μαρούσι
Ιστοσελίδα: www.minedu.gov.gr
Πληροφορίες: Αν. Πασχαλίδου
Τηλέφωνο: 210-3442238

ΠΡΟΣ :

Περιφερειακή Δ/ση
Εκπ/σης Κρήτης
Λ. Κνωσού 6
71306 Ηράκλειο Κρήτης

ΘΕΜΑ: Απάντηση επιστολής

Απαντώντας στο με αρ. πρωτ. 7333/21-10-2013 έγγραφό σας που αφορά σε αίτημα των Σχολικών Συμβούλων Φιλολόγων Κρήτης για μείωση της διδακτέας ύλης των Αρχαίων Ελληνικών στην Α' τάξη Γενικού Λυκείου, σας γνωρίζουμε την με αρ. πρωτ. 7566/26-11-2013 εισήγηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, η οποία έχει ως εξής:

«...1. Το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών στην Α' Τάξη του Γενικού Λυκείου διδάσκεται, όπως άλλωστε γνωρίζετε, βάσει του ισχύοντος Ωρολογίου Προγράμματος επί πέντε (5) διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως καθ' όλη τη διάρκεια του διδακτικού έτους, εκ των οποίων οι τρεις (3) διατίθενται για τη διδασκαλία περικοπών από τα *Ελληνικά* του Ξενοφώντα και από την *Ιστορία του Πελοποννησιακού πολέμου* του Θουκυδίδη, ενώ οι δύο (2) για τη διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής γλώσσας βάσει του *Εγχειριδίου Γλωσσικής Διδασκαλίας* της Α' Λυκείου.

2. Σύμφωνα με τον σχετικό ενδεικτικό προγραμματισμό των οδηγιών για τη διδασκαλία του μαθήματος (βλ. εγκύκλιο με αρ. πρωτ. 139610/Γ2/1-10-2013/Δ/ση Σπουδών Δ/θμιας Εκπ/σης/Τμήμα Α'Υ.ΠΑΙ.Θ.) οι διαθέσιμες σε ετήσια βάση διδακτικές ώρες για τη διδασκαλία του μαθήματος ανέρχονται κατά προσέγγιση σε εκατόν σαράντα δύο (142), εκ των οποίων οι πενήντα (50) προβλέπεται να διατεθούν για τη διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας, οι δύο (2) για την Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Ιστοριογραφία, οι εβδομήντα πέντε (75) για τη διδασκαλία των αναφερομένων στις οδηγίες περικοπών του Ξενοφώντα και του Θουκυδίδη και οι υπόλοιπες δεκαπέντε (15) για τη γενική θεώρηση των κειμένων και διαθεματικές εργασίες (βλ. αναλυτικούς πίνακες με τον προγραμματισμό διδασκαλίας στις σελ. 13 και 14 της ανωτέρω εγκυκλίου).

10

3. Ο διδακτικός χρόνος των εκατόν σαράντα δύο (142) ωρών προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό του **καθαρού διδακτικού χρόνου** των 28-29 περίπου εβδομάδων, στις οποίες εκτείνεται το διδακτικό έτος, με τον αριθμό των πέντε (5) διδακτικών ωρών εβδομαδιαίως που διατίθενται για το μάθημα (δηλ. $28/29 \times 5 = 140/145$). Επομένως, ο υπολογισμός σας του διαθέσιμου χρόνου του μαθήματος σε ογδόντα τέσσερις (84) διδακτικές ώρες καθ' όλο το διδακτικό έτος (ή και σε λιγότερες όπως αναφέρετε στο υπόμνημά σας) παρουσιάζει απόκλιση από τον υπολογισμό που παρατίθεται στις οδηγίες διδασκαλίας κατά πενήντα οκτώ (58) ώρες, η οποία δεν δικαιολογείται από τα πραγματικά αριθμητικά δεδομένα.

4. Για τη διδασκαλία των περικοπών από το έργο του Ξενοφώντα και του Θουκυδίδη ο προβλεπόμενος από τις οδηγίες χρόνος των εβδομήντα πέντε (75) διδακτικών ωρών θεωρούμε ότι, υπό τις προϋποθέσεις που αναφέρονται παρακάτω, είναι επαρκής. Συγκεκριμένα: Από αυτές οι επτά (7) ώρες διατίθενται για τη διδασκαλία των τριών (3) ενότητων που δίδονται στο σχολικό εγχειρίδιο σε μετάφραση και οι υπόλοιπες εξήντα οκτώ (68) για τη διδασκαλία του πρωτότυπου κειμένου των δύο συγγραφέων, το οποίο εκτείνεται συνολικά σε επτακόσιες έξι (706) σειρές. Από τη διαίρεση του αριθμού των επτακοσίων έξι (706) σειρών διά του αριθμού των εξήντα οκτώ (68) διδακτικών ωρών προκύπτει πηλίκο 10,38, που σημαίνει ότι οι σειρές κειμένου που πρέπει να διδάσκονται ανά διδακτική ώρα ανέρχονται στις δέκα (10) περίπου, που είναι ο κανονικός και λογικός αριθμός σειρών ανά διδακτική ώρα και συμβαδίζει με τον ρυθμό της διδακτικής πρακτικής που ακολουθείται εδώ και πολλά χρόνια στα σχολεία. Ο αριθμός αυτός, άλλωστε, είναι απαραίτητος ώστε να διασφαλίζεται κατά το δυνατόν η νοηματική αυτοτέλεια της διδασκόμενης κάθε φορά μικροενότητας και να μην κατακερματίζεται υπερβολικά το κείμενο, πράγμα το οποίο δημιουργεί δυσκολία στον μαθητή να προσλάβει το γενικότερο νόημα.

5. Υπενθυμίζεται ότι η διδακτέα ύλη παραμένει ίδια εδώ και πολλά χρόνια —από την χρονική ακόμη περίοδο που το μάθημα διδασκόταν τέσσερις ώρες εβδομαδιαίως σε ετήσια βάση (τρεις [3] ώρες για τα κείμενα του Ξενοφώντα και του Θουκυδίδη και μία [1] ώρα για γλωσσική διδασκαλία από το *Εγχειρίδιο γλωσσικής διδασκαλίας*). Βλ. προς τεκμηρίωση των στοιχείων αυτών τις *Οδηγίες για τη διδασκαλία των Φιλολογικών μαθημάτων στο Ενιαίο Λύκειο (Σχολικό έτος 2002-2003)*, σελ. 24-27, του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, καθώς και την Υπουργική Απόφαση υπ' αρ. 8212/Γ2/2002, άρθρο 2 (Φ.Ε.Κ. 131/7-2-2002, τ. Β').

6. Επισημαίνεται, εν προκειμένω, ότι θα πρέπει να γίνεται σωστή διαχείριση του διδακτικού χρόνου και ο διδάσκων να γνωρίζει καλώς του στόχους του μαθήματος αλλά και της διδασκόμενης κάθε φορά ενότητας. Τυχόν απομάκρυνση από αυτούς είναι βέβαιο ότι ανατρέπει οποιονδήποτε προγραμματισμό. Η λεπτομερής λ.χ. και εξαντλητική συντακτική, γραμματική και ετυμολογική ανάλυση καθώς επίσης η παρουσίαση, κατά τη διδασκαλία,

όλων των μορφοσυντακτικών φαινομένων που απαντούν στο διδασκόμενο κείμενο και γενικά οι πάσης φύσεως διδακτικοί πλατειασμοί είναι δυνατόν να ακυρώσουν τους προβλεπόμενους στόχους και να περιορίσουν την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας. Εξυπακούεται, ως εκ τούτου, ότι οι διδάσκοντες θα πρέπει να ακολουθούν τις οδηγίες διδασκαλίας χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν θα πρέπει να αναπτύσσουν δικές τους διδακτικές πρωτοβουλίες, εφόσον το κρίνουν, προκειμένου να είναι αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη η διδασκαλία τους.

7. Κατόπιν τούτων, αναρωτιέται κανείς πώς ξαφνικά ανέκυψε πρόβλημα σχετικά με τη διδακτέα ύλη του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών της Α΄ Τάξης Λυκείου, ενώ τόσα χρόνια δεν είχε τεθεί, επίσημα τουλάχιστον, θέμα μείωσής της. Αν αντικειμενικά απαιτείται μείωση, αυτό τουλάχιστον δεν προκύπτει από τα στοιχεία που εμπεριέχονται στο ανωτέρω Υπόμνημα. Παρά ταύτα, το θέμα της διδακτέας ύλης πρόκειται να εξετασθεί προσεχώς, συνολικώς για το Λύκειο και όχι μόνο για ένα μάθημα ή μία τάξη, στη βάση του εξορθολογισμού και της επικαιροποίησης της ύλης σύμφωνα με τα νέα δεδομένα και εν όψει των επικείμενων αλλαγών.»

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΜΕΡΚΟΥΡΗΣ

Εσωτ. Διανομή
Δ/ση Σπουδών Δ.Ε., Τμ. Α΄

Πιστό Αντίγραφο
Από τη Διεύθυνση Διοικητικού
Τμήμα Διεκπ/σης & Πρωτοκόλλου

ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ